

NDỊ DIKE NKE OKWUKWE

Ndi Hibru 11:1-12

IHEÒMÙMÙ 442

Nke Ndi etiti

AMAOKWU IBUN'ISI: “Ma okwukwe bu ndabere nke ihe anēle anya, buru kwa nnwaputa nke ihe anāhugh anya” (Ndi Hibru 11:1).

Mkwuwaokwu, “Onye ezi-omume nkem gēsite n’okwukwe di ndu,” naegosi na ọ dị nnọọ mkpà ka anyị nwe okwukwe. Ndi Hibru isi irinaotù ji ezi nkọwa okwu wee meghe, “Ma okwukwe bu ndabere nke ihe anēle anya, buru kwa nnwaputa nke ihe anāhugh anya” (Ndi Hibru 11:1). Ọ pụtara na anyị gaekwere ihe ndị ahụ anyị náahughị. Ndi ụfọdụ naasi na ha apughị ikwere ihe ha náahughị anya, ma ha naekwere. Anyị adighị ahụ ikuku anyị naekuru anya, kama anyị matara na ọ dị. Ọtụtụ ihe dị n’oge óké ihe mmepụta ngwaagha a banyere ike nke atóm (atomic power) anyị náapughị ihú maobu ighota, kama anyị naekwetá na ọ na aluqlu, n’ihi na ọlụ ya naegosi ihe ọ naalụputa.

Ọ buru na anyị nwere okwukwe anyị gaenwe kwa nluputa ọlụ ya n’otuaka ahụ. “Okwukwe bu ndabere nke ihe anēle anya,” ọ bughị náání aguu inweta ya. Tupu anyị anata ihe n’aka Onyenweanyị, anyị gaebu ụzọ kwere, mgbe anyị naeji kwa ndụ anyị náachụjà, náekwe kwa mkwà ime uche Chineke, Ọ naeme ka anyị kwere na ọ gaadi otú ahụ. Nke ahụ bụ okwukwe -- nluputa ọlụ ya bụ kwa na anyị naanata ihe anyị rịọrọ. Anyị were obi anyị niile kwere na Jisọs náazọputa mkpuruobi anyị, mkwere ahụ naaghọ okwukwe, anaazọputa kwa anyị. “N’ihi na ọ bu amara ka ejiworo zọputa unu, site n’okwukwe: nke a esitegh kwa n’onwe-unu: ọ bu onyinye Chineke” (Ndi Efesọs 2:8)

Anyị anwaputabeghi ihe Chineke puru imere anyị ma ọ buru na anyị ekwere n’ezie. Pọl nyere anyị ọtụtụ ihe àtù banyere ihe ndi mmadu n’oge Agba Ochie natara site n’okwukwe.

Nchéputa Nzuzu

Ọ malitere site n’ikwu na ọ bụ site n’okwukwe ka anyị naekwere na ọ bụ Chineke kèrè ụwa. Anyị anoghị mgbe O mere ya; anyị ahughị kwa mgbe Ọ siri “Ka ihè di” kama ọ buru na anyị bụ ndi nke Kraist anyi naekwere na O mere ya. Ndi náekwenyeghi na Jisọs naachọ ichéputa n’isi na ụwa pụtara nnọọ otú ahụ. Site na mgbe ochie ndi náakpo onweha ndi náanwaputa ihe ohuu site n’ihe diworo (Scientists) eweputawo ọtutu mkwuwaokwu banyere okike nke bu náání ihe nzuzu taa ná inu ha ná ntị. Ogbọ umummadu ọ bula nwere mkwukwa okwu ohuu, n’enweghi ihe ohuu were anya agaeji gbakwasị ukwu. O nwebeghi onye puru inwaputa n’ezie na mmadu si na ozodimgba putu ma ọ bụ site n’umu mbaraawo. Ha achoptabeghi onye ọ bula no n’onodu mnwogharị onye, bu ozodimgba n’otu mpaghara na mmadu na mpaghara ozo. Ọ di mfe ikwenye na Chineke mere mmadu n’oyiyi Ya, n’izuoke, n’iguzo nkeoma, na imamma. Ihe mere ọtutu mmadu ji joo njo, ezughikwa okè n’aru, jo kwa njo n’ile anya bu na mgbe Adam mehiere, o bukwasi mmehe n’agburu ya niile, mmadu wee tufue ezi izuokè (imamma) nke ekere mmadu mbu ahụ nime ya.

N’onyinyo Chineke

Náání otu ụzọ di iji nweghachi oyiyi Chineke, nke ahụ bụ kwa site n’inweta nzọputa na odudonso. Pọl kwuru banyere ndi Kọlọsi ka ha “Yikwasi kwa madu ohu ahu, nke aneme ya ka ọ di ohu rue ná nmazu dika onyinyo nke Onye kere ya si di” (Ndi Kọlọsi 3:10). Mgbe amubataru anyi n’ezinaulo Chineke, anyi naadi iche site n’otu anyi di mgbe anyi bu ndi mmehie. Anyi n’ejiejè ná ndu ohuu. Mgbe edoro anyi nsọ, udi mmehie ahụ amuru anyi nime ya, nke mere ka anyi mehie na mbu ka anaewepu.

Azọputara Ebel Site N’okwukwe

Ebel bu nwa nwoke nke Adam, bu nwoke mbu n’uwa. O biri ndu naato Chineke utu n’ewetakwara Chineke aja Ọ naachọ: nwaaturu egburuegbu. Nwaaturu a naegosiputa udi Kraist, Onye gaabia otu ubochi dika Nwaaturu Chineke inwuru ndi mmehie. Ebel ahughị Jisọs, kama o kwere na Ya ewee zọputa ya.

Inok biri ndu mgbe ihe ra ka nari arọ olenaole gasiri, mgbe o naadiighi uloka o bu la di, ma o bu otutu ndi naebi ezi ndu nke naato Chineke utu; ma ndi ajoomume gbara ya gburugburu emeghi ya ka o mehie. O dighi ya mkpa ibu otu n'ime ha, ibu onye amara aha ya n'ebe ndiozo no. Ya na Chineke yiko naejehari. N'ezie, ya na Chineke yikoro naejé nnoo nso nso na Chineke wepuru ya n'awa n'anwughi anwu.

Ime Ihe Naato Chineke Utu

O ga aka gi mma ime ihe naato Chineke utu karia ibu onye amaraama n'ebe ndi enyi gi no? I puru iwere onodu gi, guzogide ndi mmehie mgbe ha naachọ ka i mee ihe imara na o megidere mmuo nke Ozioma? Ndi ahụ Pọl naekwuokwu banyere ha na Ndi Hibu isi irinaotu bu udi ndi n'etinyeghi anya n'ihe bu ochicho ha, ma choo ka ihe niile ha naeme naato Chineke utu. Lee udi ugwoolu di ebube ha nataworo! Pọl si na ha "natara nkwa di iche iche." Chineke ga enyeka anyi mkwa di ukwu ma di kwa okonuahia otu ahụ taa dika O nyere ha ma o buru na anyi ebie ndu ime naani ihe naato Ya utu. O buru na anyi adi ndu rue mgbe Jisos gaabia, nodu kwa na njikere, anyi gaaba n'Eluigwe n'anwughi anwu, dika Inok bara. Nke ahụ bu mkwa ekwere ndi niile naemeriemeri, ndi naerubere Chineke isi n'ihe niile ha mara na ha game.

Ijummiri Ahu

Noa ahutubeghi mmiri ozuzo. O bu ihe ananubeghi na mmiri puru ikpuchi uwa niile rue otu o game ka ugbo mmiri ra ka ugbo Noa wuru n'ese n'elu n'ebughari; ma mgbe Chineke siri ya wue ugbo, o kweere Chineke wee wue ya. Otutu arọ gabigara, ma mmiri ezoghi; ma Noa nogidere n'iwu ugbo ahu. Mgbe Chineke siri ya baa n'ime ugbo dukwara ezinaulo ya na anu niile di n'eluwa abuo abuo, Noa rubereisi. O gaadiworu ka ihe nzuzu nye ndi n'enweghi okwukwe na agaamechibido ndi ahụ na anu ahụ niile n'ime ugbo karia irapu ha n'ala akoro. Ma mgbe Chineke mechiri uzọ ugbo ahụ, mmiri malitere izo igweojii kpughere. Nke ka nke ahụ, isiiyi niile nke ogbummiri gbawa kwara wee suputa baa n'ime mmiri riri nne. Okwukwe Noa na izisa ozioma ya abughi n'efu; Chineke mere ka amara na ihe Noa kwere buru eziokwu.

Ikpé Oku Ahu

Chineke si na Ya agaghi eji kwa mmiri mebie uwa ozọ. Mgbe ozọ O gaezite ikpe, O gaebibi uwa site n'oku. Anyi ahubeghi nnukwu oku gaadi otu ahụ, kama anyi kwere na oge ikpe Chineke gaabia, O gaezite oku game ihe O si na Ya game. Obi umummadu naesiwanye ike karia. Ha naenupuru Chineke isi n'ihe ukwu na n'ihe nta. Naani mmadu olenaole n'enwe mmetuta ime ihe gaato Chineke utu. I gaata Ya uta na O zitere ikpe Ya n'isi ndi ahụ koro Ya asi? Chineke ekwewo ndi niile na ana Ya nti mkwa ezihe niile maramma, tinyekwara ngozi ndu ebighiebi. Kama o buru na mmadu enupuisi, O kwewo mkwa ibu ha onu; o bu kwa ahuhu ebighiebi n'okualammuo gaabu kwa mbibi ha. Anyi nwere ihe nlereanya nke Noa, na o dighi onye o bu la juru ime uche Chineke gaenwe ihe ngoru.

Nna Nke Ndi Kwesiri Ntukwasobi

Abraham bu onye eweliri elu iji mee ihe ntuzi aka puru iche na Baijul dika onye nwere okwukwe. Chineke kwere ya mkwa ala niile nke Kean n'ihe nketa, ma o hubeghi ya anya. O dighi kwa onye o bu la O mara huturu la ya. Ndi o bi n'etiti ha ekwenyeghi na Chineke, ya bu na ha agaghiri ekwere mkwa ahụ niile Chineke kwere Abraham. Abraham siriike n'okwukwe irapu ihe niile o mara, ibuli ije igá n'ala nke o na amaghi

Chineke ekwewo umu Abraham ala ahụ na mkwa, ma na mgbe ahụ o nwebeghi nwa o bu la. N'ezie, mgbe Chineke kwesiworo ya mkwa nwa nwoke, o bu ihe dika arọ iriabuonaise naabia (mgbe Abraham gbaworo otu nari arọ) ka amuru Aisak. Tukwasi kwa nke ahụ, Chineke gwakwara Abraham ka o were Aisak choo aja. Olileanya niile nke ogbo naabia (mkwa niile Chineke naekwe mba niile gaabu agburu Abraham) di n'isi Aisak. Olee otu o puru igbu ya? Pọl kwuru na Abraham kwere na Chineke game ka o si n'onwu bilie. Abraham nyefesiri ya kpmkpm di ka agaasi na o nwuranwu, ma Chineke mere ka o si n'onwu bilie n'ezie -- kama O kwesiri Abraham tupu ya egbue ya.

Ndi ozọ Bu Ndi Nketa Nke Mkwá Ahu

Ndị sitere n'agbụrụ Aisak barauba dika "Kpakpando nke elu-igwe, na dika aja nke di n'usọ oké osimiri." Ha di otutu rie nne mgbe ha putasiri n'ike ha niile. Mba ozọ niile naatụ ha egwù mgbe Chineke noyere ha, naagozi kwa ha.

Aisak nwere umundikom abuo ma o bu site na nwa ya Jekob ka umu Israel niile si puta, Pol gwara anyi na Aisak na Jekob biri n'ulo ikwu (ulo naadighi adigide) ogologo ndu ha niile, ma Chineke ekwewo kwa ha mkwa otuaka ahụ, na Kenean gaabu nke ha. Ha niile nwuru tupu emezue mkwa ahụ, ma ha kwere. Tinyere nke a, ha nwere oké mmasi nye "ala ahu di n'elu-igwe." Mgbe ha nwuru n'okwukwe ha na eketa Eluigwe. "Ihere ha adigh eme Chineke ka akpo Ya Chineke-ha." Ihere anyi agaghị eme Chineke ma anyi kwere na Ya.

Jekob nwereri umu ndikom irinaabuo, o bu kwa na ndu ya ka ezinaulo ya kwagara n'Ijpt n'oge unwu di na Kenean. Josef, otu nime ndikom irinaabuo ahụ, ka umunne ya resiwo ndiaha, ndi kporo ya ga Ijpt. Umunne ya nwere ekwo n'ebe o no, ha wee mee ya ka ha megbuta ya; ma Chineke jiri ya wetara ha mgbaputa, naenye ndi Ijpt niile na ezinaulo Jekob otu aka ahụ nri. Mgbe Josef nwuru, o gwara ezinaulo ya ka ha buru okpukpu ya tinyere o nwe ha mgbe ha naalaghachi ala Kenean. O kariri ihe raka nari arọ abuo mgbe obodo Israel (agburu niile nke ezinaulo nke Jekob) rapuru ala Ijpt. Dika Josef kwere otu ahụ ka ha mere; ha wee mezue ochicho ya.

Ndi niile biri ndu nime nari arọ anọ ahụ, naekwere na Chineke, ha niile nwuru na-ahughi mmezu nke nkwa ahụ. Ma ha kwere na Chineke ewe gara ha ya n'eziomume.

AJUJU DI ICHEICHE

1. Olee otu ndi eziomume naesi ebindu?
2. Gini bu ufodu ihe anyi naekwere ma anyi adighi ahụ ya anya?
3. Olee eziokwu ozizi na mmadu si na anumamu nwogharja, nke ndi Scientist nwaputaworo?
4. Gini mere mmadu ji nwe mmehie ma joo kwa njo?
5. Olee otu anyi si eyikwasị "madu ohu" ahụ?
6. Olee udi aja Ebel wetara? Gini ka o naeziputa?
7. Gini bu ihe putara n'okwukwe Inok?
8. Gini bu olu Chineke nyere Noa ilu? Gini mere mgbe o lusiya ya?
9. Olee otu Abraham siri mee ihe naatọ Chineke utọ?
10. Olee otu agaesi mebi uwa na mgbe ozọ?